

ANALYSE: UNGES FAMILIELIV

MERE END HVER FJERDE UNG HAR SVÆRT VED AT SNAKKE MED MOR ELLER FAR

De fleste unge synes, det er vigtigt at bruge tid sammen med familien. Men mere end hver fjerde synes, det er svært at tale med sine forældre. Det viser en landsdækkende undersøgelse fra Børnerådet blandt 1.500 elever i 8. klasse.

Børnerådets undersøgelse tegner et billede af en generation, som rigtig gerne vil bruge tid sammen med de voksne, de bor sammen med, men 28 pct. af de unge savner tid med minimum én voksen derhjemme. Undersøgelsen viser også, at de unge, der synes, de bruger for lidt tid sammen med de voksne derhjemme, i højere grad også synes, at de voksne viser for lidt interesse for deres liv.

”Selvom man er ung, er det vigtigt, at de voksne derhjemme har tid til at være sammen med en, for det går ud over relationen og nærheden, hvis tiden er for knap. Alt for mange børn og unge, efterlyser tid med de voksne. Hertil må jeg bare sige, at jeg håber snart politikerne vil interessere sig for balancen mellem familie- og arbejdsliv. For noget tyder på, den kan blive bedre,” siger Børnerådets formand Per Larsen.

De unge, der oftest er tilfredse med, hvor meget tid de bruger med en forælder, er dem, der bor sammen med enten deres mor eller far og en stedforælder. Derfor vil Per Larsen have mere støtte til sammenbragte familier:

”Familierne, hvor der er en stedforælder, ser ud til at kæmpe mere med at få relationerne mellem voksne og børn til at lykkes end kernefamilierne. Derfor skal de tilbydes mere støtte og rådgivning, og jeg håber,

at vores undersøgelse får politikerne til at støtte initiativer i den retning.”

UNDERSØGELSENS HOVEDRESULTATER

- 91 pct. af de unge, der bor med begge forældre, synes, det er meget eller ret vigtigt at bruge tid med deres familie. Til sammenligning synes blot 83 pct. af de unge, der lever i deleordninger, at det er meget eller ret vigtigt.
- 27 pct. af de unge synes, det er svært eller meget svært at snakke med deres mor eller far om bekymringer. De unge synes især, det er svært at tale med deres far.
- 23 pct. af de unge synes, de bruger for lidt tid med deres far, mens 13 pct. oplever, at de bruger for lidt tid med deres mor.
- 79 pct. af de unge oplever, at de voksne viser tilpas interesse for deres liv, 16 pct. synes, de viser for meget interesse, mens 5 pct. synes, at de voksne viser for lidt interesse.
- 11 pct. af de unge, der bor med deres mor, synes, de bruger for meget tid med morens nye partner. 14 pct. af de unge, der bor med deres far, synes, de bruger for meget tid med farens nye partner.
- 65 pct. af de unge er som regel mest alene hjemme, når de er syge. 97 pct. af disse unge er generelt tilfredse med at være alene hjemme.

ANALYSENOTAT

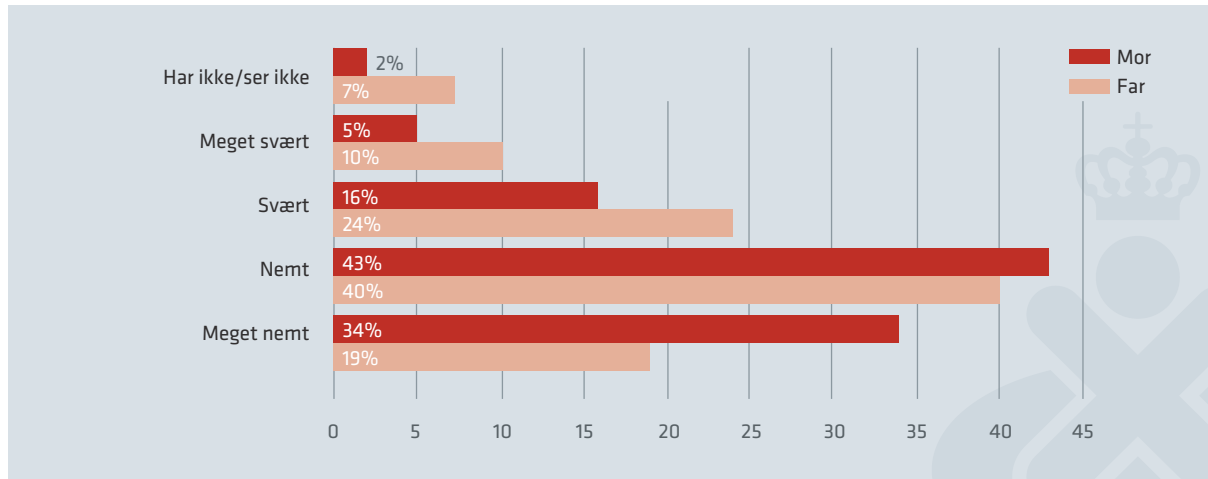
DET KAN VÆRE SVÆRT AT TALE MED MOR OG FAR

De fleste unge i undersøgelsen oplever, at det er nemt eller meget nemt at tale med deres forældre. De unges oplevelse af at være tæt med deres forældre kan forklares med, at nutidens forældre, i højere grad end tidligere generationer, har haft et ungdomsliv, der minder om det liv, deres børn lever i dag. Undersøgelsen 'Risikabel ungdom' (Andersen, 2015) beskriver blandt andet, hvordan generationskløften er – om ikke udlignet – så i hvert fald mindsket.

Børnerådets undersøgelse viser dog også, at mere end hver fjerde ung oplever, at det er svært eller meget svært at tale med deres mor eller far, hvis de har problemer eller bekymringer. Det er et resultat, der ligger på linje med andre undersøgelser af unges forhold til deres forældre, fx 'Det normale ungdomsliv' (Kofod & Nielsen, 2005).

Særligt vanskeligt er det at tale med far; 34 pct. af de unge har svært eller meget svært ved at tale med deres far om problemer, bekymringer eller sorger. Til sammenligning synes 21 pct., at det er svært eller meget svært at tale med mor.

FIGUR 1: DET ER NEMMERE AT TALE MED MOR END MED FAR

Antal besvarelser: 1.537

Spørgsmålsformulering: *Hvor nemt eller svært er det for dig at tale med følgende personer, hvis du har problemer, bekymringer eller sorger?*

Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse i Børnerådets Børne- og Ungepanel samt en række kvalitative uddybende gruppeinterview. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført i maj 2015, og 97 pct. af de unge, der deltog, var mellem 15 og 14 år. Undersøgelsens metoder er beskrevet bagest i notatet.

Undersøgelsen er finansieret af

VELUX FONDEN

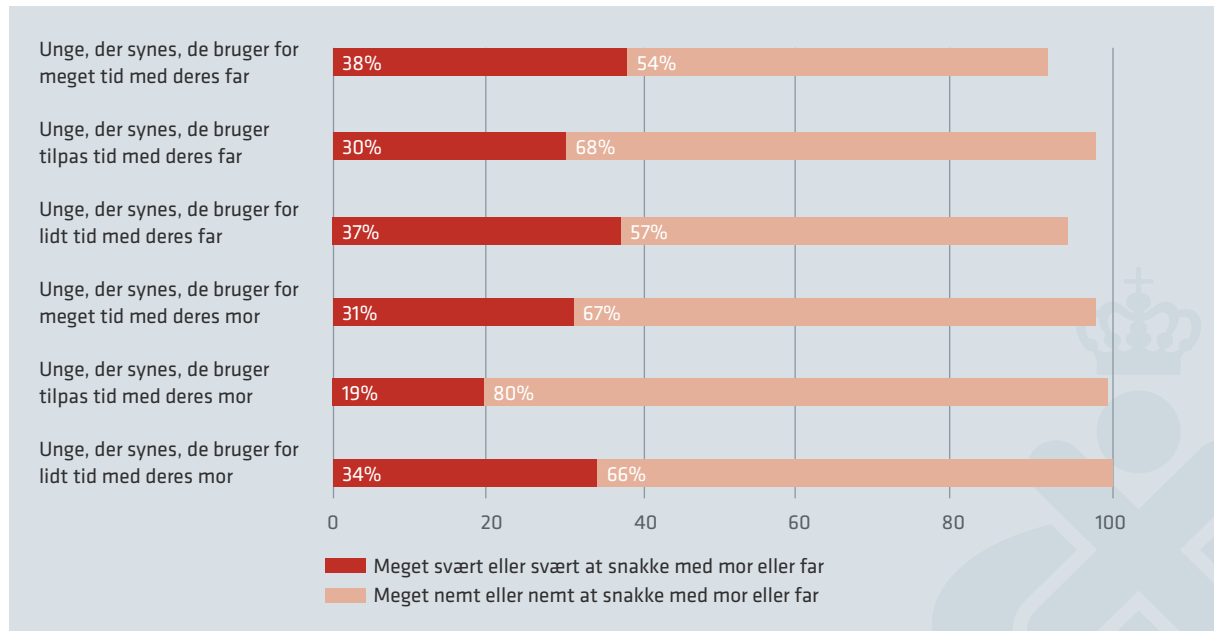
Undersøgelsen viser også, at pigerne finder samtalerne med mor og far vanskeligere, end drengene gør. Forskellen gør sig især gældende i forhold til pigerne og deres fædre.

Sally fortæller, at hun skelner mellem at tale med sin mor og sin far afhængigt af emnet:

"Jeg kan godt snakke med min far, hvis det er noget mere skolerelateret, men hvis det er noget med vennerne og sådan noget, så er det mere min mor. Hun kan måske relatere til det lidt bedre."

Ikke overraskende er der en sammenhæng mellem, hvor meget tid den unge bruger sammen med henholdsvis mor og far, og hvor let eller svært den unge oplever, det er at tale med dem. Figur 2 viser således, at de unge, der synes, de bruger for lidt tid sammen med deres forældre, også har sværere ved at tale med dem. Fx svarer 37 pct. af de unge, der synes, de bruger for lidt tid med deres far, at de har svært eller meget svært ved at tale med ham.

FIGUR 2: FOR LIDT TID MED MOR ELLER FAR KAN GØRE DET SVÆRERE AT SNAKKE MED DEM

Unge, der synes, de bruger tilpas eller for meget tid med deres far. Antal besvarelser: 961

Unge, der synes, de bruger for lidt tid med deres far. Antal besvarelser: 283

Unge, der synes, de bruger tilpas eller for meget tid med deres mor. Antal besvarelser: 1.237

Unge, der synes, de bruger for lidt tid med deres mor. Antal besvarelser: 188

Har ikke/ser ikke-svar er udeladt af figuren, hvorfor tallene i figuren ikke summer til 100.

Figuren illustrerer et kryds mellem besvarelserne på følgende spørgsmålsformuleringer:

Hvor nemt eller svært er det for dig at tale med følgende personer, hvis du har problemer, bekymringer eller sorger?

(Svarkategorierne *meget svært* og *svært* samt *meget nemt* og *nemt* er slået sammen) og *Synes du, du bruger [for meget, tilpas, for lidt tid med henholdsvis far eller mor]?*

Hvis du er mere sammen med din familie, så kender de dig bedre, og så kender man også dem bedre. Så føler man sig mere tryk med dem, og så kan man snakke med dem om nogle flere ting.

PETER

TID MED FAMILIEN ER VIGTIG – OGSÅ NÅR MAN GÅR I 8. KLASSE

89 pct. af de unge synes, det er meget eller ret vigtigt at bruge tid sammen med deres familie, 10 pct. synes, det er lidt vigtigt, og kun 1 pct. synes, at det slet ikke er vigtigt at bruge tid sammen. Børnerådets panel bekræfter, hvad både Børnerådets og andre undersøgelser tidligere har vist: at børn og unge tillægger familien stor betydning og værdi (Børnerådet, 2012; Kofod & Nielsen, 2005).

Peter forklarer, hvorfor han synes, det er vigtigt at bruge tid sammen med sin familie:

”Hvis du er mere sammen med din familie, så kender de dig bedre, og så kender man også dem bedre. Så føler man sig mere tryk med dem, og så kan man snakke med dem om nogle flere ting.”

For nogle af de unge drejer tiden med familien sig mere om kvaliteten, end om hvor meget tid de bruger i hinandens selskab:

”Jeg er ikke helt vildt meget sammen med mine forældre, men jeg synes, det er vigtigt, at jeg bruger den

tid, jeg har med dem, fornuftigt,” fortæller Noah. Nogle forældres arbejde tillader dem at arbejde hjemme. Simon ser det som en mulighed for at være sammen med sine forældre:

”Man kan være mere sammen med dem, hvis de arbejder hjemme, fordi så kan de lige tage en pause, imens de arbejder og lige snakke lidt. Det kan man jo ikke, hvis de er ude på arbejdet.”

For Alma er det samme fornemmelse, der gør sig gældende. Hun forklarer, hvordan det bare kan være rart, at hele familien er hjemme – også selvom de ikke alle laver noget sammen:

”Vi er meget på hver vores værelse, men der er ligesom et eller andet ved, at vi kan mærke hinanden; så kan jeg høre min storebrors musik, og min far taster lidt på computeren, min mor drikker te eller et eller andet. Altså, vi kan godt mærke hinanden er her. Det er noget andet, når man er alene hjemme; så er der bare stille.”

FAMILIETYPEN HAR BETYDNING

Børnerådets undersøgelse viser en sammenhæng mellem, hvilken familietype de unge bor i, og hvor vigtig de unge synes, tid med familien er. De unge, der bor sammen med både deres mor og far, synes i højere grad end andre unge, at det er vigtigt at bruge tid sammen med deres familie; 91 pct. af de unge, der bor med begge deres forældre, synes, det er meget eller ret vigtigt. Til sammenligning synes 83 pct. af de unge, der lever i deleordninger, at det er meget eller ret vigtigt at bruge tid med deres familie.

Martin, som bor sammen med begge sine forældre, forklarer, hvorfor han synes, det er vigtigt at bruge tid med dem. For ham handler det særligt om følelserne for familien, og det at man har brug for dem – også senere i livet:

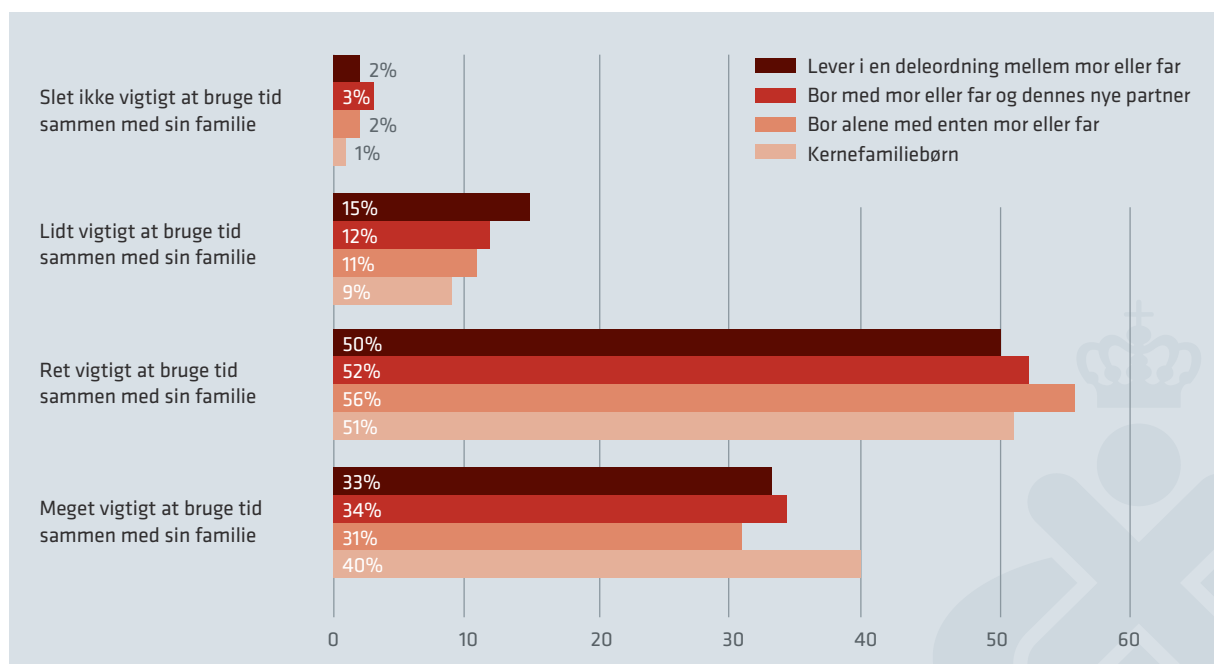
”Fordi at det er dem, man elsker, og det er vigtigt at være sammen med dem, og fordi at i fremtiden

er det dem, man ligesom skal få hjælp af. Man lærer meget af sine forældre.”

Selvom unge i brudte familier i mindre grad end unge i kernefamilier vurderer tid med familien som vigtig, resulterer bruddet for nogle unge i en skærpet opmærksomhed på samværet. Noah, som lever i en deleordning, synes, det er vigtigt at bruge tid med sin familie – særligt sine mindre søskende – netop fordi, de ikke indgår som en daglig del af hans hverdag:

”Det er meget vigtigt at bruge tid sammen. Især når jeg er hjemme hver anden weekend ved min far, så synes jeg, det er vigtigt at bruge tid med mine små søskende, fordi dem ser jeg ikke så tit. Jeg bruger måske ikke lige så meget tid om dagen med min mor og papfar, fordi de er der hele tiden.”

FIGUR 3: ISÆR BØRN I KERNEFAMILIER SYNES, TID MED FAMILIEN ER VIGTIG

Antal besvarelser: 1.490

Figuren illustrerer et kryds mellem besvarelserne på følgende spørgsmålsformuleringer: *Synes du, det er... [meget, ret, lidt, slet ikke vigtigt at bruge tid med sin familie]?* og *Hvilke voksne bor du sammen med derhjemme?* De fire viste familietyper udgør ikke alle svarkategorierne.

FOR LIDT OG FOR MEGET INTERESSE FRA DE VOKSNE

Balancen mellem at blande sig unødigt og udvise interesse for den unges liv kan være svær at ramme i for nogle familier. Men Børnerådets undersøgelse viser imidlertid, at det lykkes udmærket for langt de fleste voksne. 79 pct. af de unge synes således, at deres forældre udviser tilpas interesse for deres liv, mens blot 5 pct. siger, at de voksne udviser for lidt, og 16 pct. at de voksne udviser for meget interesse.

De unge, der oplever, at de voksne viser tilpas interesse for dem, synes i højere grad end andre unge, at tiden med familien er vigtig. Ud af de unge, der synes, de voksne udviser tilpas interesse for deres liv, er det således 91 pct., der synes, at tiden med familien er meget eller ret vigtig. Blandt de unge, der oplever, at de voksne udviser for lidt eller for meget interesse, synes henholdsvis 81 pct. og 80 pct., at det er meget eller ret vigtigt at bruge tid med familien.

Samme sammenhæng gør sig gældende, når det handler om mængden af tid sammen med de voksne

og graden af interesse; de unge, der synes, de voksne derhjemme viser for lidt interesse, synes i højere grad, de bruger for lidt tid sammen med de voksne, end de unge, der er tilfredse med den mængde tid, de bruger sammen med de voksne derhjemme.

Alma beskriver sammenhængen mellem interesse og mængden af tid med sin familie således:

”Altså, hver dag skal man lige snakke med sine forældre om et eller andet, så man ligesom ikke glemmer hinanden. Og sådan lige blive bekræftet i, at vi er her. Og vi er interesserede i hinanden.”

At have tid nok med de voksne, man bor sammen med, kan betyde flere ting. Ifølge Emil er det fx ikke nødvendigvis det bedste at være sammen hele dagen med de voksne:

”Nok tid – det er sådan hver dag, tror jeg faktisk. Altså det er ikke hele dagen, man skal være sammen med dem. Man har også brug for at være lidt alene.”

” Altså, hver dag skal man lige snakke med sine forældre om et eller andet, så man ligesom ikke glemmer hinanden. Og sådan lige blive bekræftet i, at vi er her. Og vi er interesserede i hinanden.

ALMA

Jeg synes også, at det er rigtig vigtigt at bruge tid med sin familie. Jeg har en far, der arbejder rigtig meget; han har rigtig lange arbejdsdage. Så det er ret vigtigt at bruge tid sammen med sin familie, når man ikke ser dem så meget.

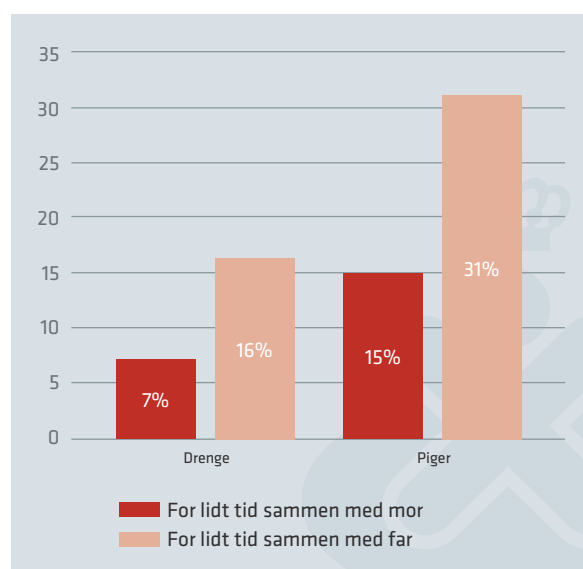
RONJA

MERE END HVER FJERDE UNG EFTERLYSER MERE TID MED DE VOKSNE

De fleste unge, 89 pct., er tilfredse med den tid, de har sammen med minimum én voksen derhjemme. 28 pct. synes imidlertid, de bruger for lidt tid med minimum én af de voksne, de bor sammen med, mens 8 pct. vurderer, at de bruger for meget tid med mindst én af de voksne derhjemme. De unge er blevet spurgt om tiden med alle de voksne, de bor sammen med, hvorfor procentangivelserne ikke summer til 100. For uddybning læs afsnittet om metoden bagest.

Pigerne synes, i højere grad end drengene, at de bruger for lidt tid med de voksne, de bor sammen med. Fx vurderer 31 pct. af kernefamiliepigerne, at de bruger for lidt tid sammen med deres far, mens det samme gør sig gældende for 16 pct. af kernefamiliedrengene.

FIGUR 4: KERNEFAMILIEPIGER EFTERLYSER OFTERE MERE TID MED DE VOKSNE, END DRENGENE GØR

Antal besvarelser: 973 (udelukkende unge, der både bor sammen med mor og far).

Spørgsmålsformulering: *Synes du, du bruger... [for meget, tilpas, for lidt tid sammen med...]?*

FLEST SAVNER TID MED DERES FAR

Mænd arbejder gennemsnitligt mere end kvinder uden for hjemmet, det viser blandt andet undersøgelsen 'Har vi tid til velfærd?' (Bonke & Jensen, 2012). Derfor er det ikke overraskende, at mere end hver femte ung i undersøgelsen synes, han eller hun bruger for lidt tid med sin far. De unge er mere tilfredse med den mængde tid, de bruger med deres mor.

Martin forklarer, hvorfor han bruger mere tid i det daglige med sin mor:

"Min far arbejder lidt længere, altså mere om eftermiddagen, så der bruger jeg mere tid med min mor end med min far."

Forældrenes arbejdstid kan altså være én grund til, at de unge er utilfredse med, hvor meget tid de bruger med den ene forælder eller med begge forældre.

Ronja kender selv til at have en travl forælder og er bevidst om, at tiden er værdifuld:

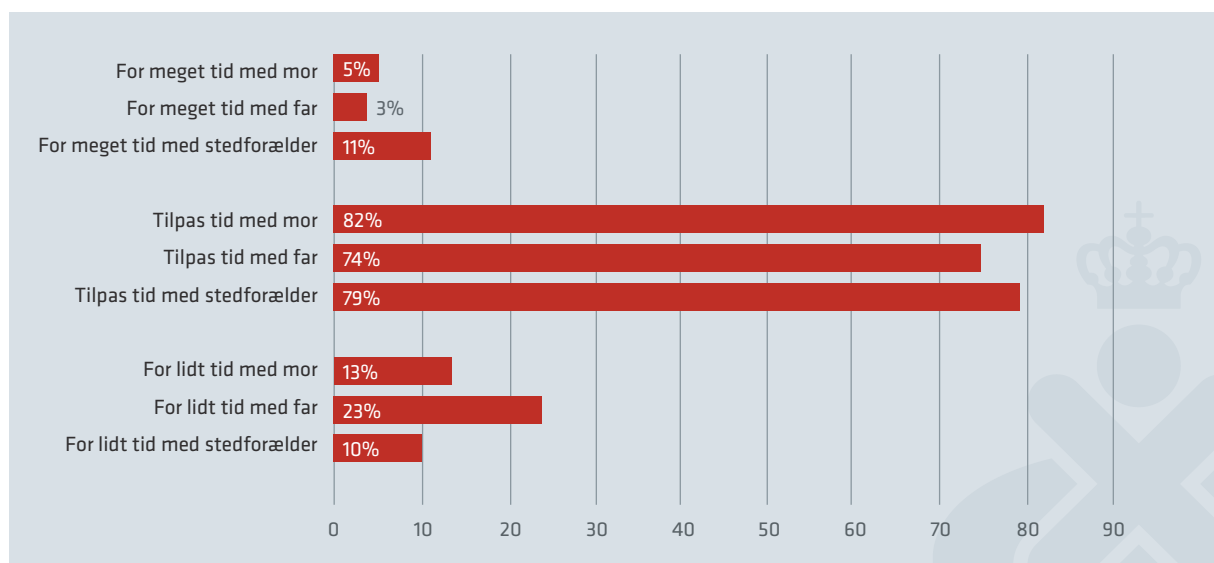
"Jeg synes også, at det er rigtig vigtigt at bruge tid med sin familie. Jeg har en far, der arbejder rigtig meget; han har rigtig lange arbejdsdage. Så det er ret vigtigt at bruge tid sammen med sin familie, når man ikke ser dem så meget."

Til spørgsmålet om, hvornår familien så er sammen, svarer Ronja: "Vi er mest sammen i weekenden, tror jeg. Ferier og sådan noget. Det er der, vi har mest tid til det."

Også Noah nævner ferier som en mulighed for at være mere sammen. Alligevel har han og flere af de andre interviewede unge oplevet at blive skuffede over, at forældrene tager arbejde med på ferien:

"Der regner man med, at de ligesom er på ferie og ikke er på arbejde hele tiden, men det er ikke realiteten."

FIGUR 5: TID MED FAR ER OFTERE EN MANGELVARE, END TID MED MOR ER

Vurdering af tid med mor. Antal besvarelser: 1.440

Vurdering af tid med far. Antal besvarelser: 1.257

Vurdering af tid med stedforældre. Antal besvarelser: 290

Synes du, du bruger... [for meget tid, tilpas, for lidt tid sammen med...]? De unge er kun blevet spurgt til tiden med den/de voksne, de bor sammen med derhjemme.

Forældrenes fritidsliv kan også have betydning for, hvor meget tid de unge oplever at have med deres forældre. Sigurd fortæller om sin far:

"Jeg synes, han er ret meget til træning. Og jeg føler sådan lidt at, 'nå okay, far han er her ikke'. Det er bare sådan blevet hverdag, at han ikke er her, og det synes jeg ikke er særligt godt, fordi så vænner man sig til, at han ikke er der."

Sigurd forklarer, hvad det betyder, at faren er så meget væk:

"Jeg spørger bare min mor, hvis jeg har et problem. Det er jo også sådan hende, der er mest hjemme, så det er jo lidt svært at spørge min far."

UNGE MED EN STEDFORÆLDER ER OFTERE UTILFREDSE

Få unge oplever, at de bruger for meget tid sammen med de voksne, de bor sammen med. De unge, der oftest er utilfredse med, hvor meget tid de bruger med deres forældre, er dem, der bor sammen med enten deres mor eller far og dennes nye partner. 29 pct. af dem synes således, at de bruger for lidt tid med den forælder, de bor sammen med.

En del unge synes, de bruger for meget tid med deres stedforælder. 11 pct. af de unge, der bor med deres mor, synes at de bruger for meget tid med morens nye partner, og 14 pct. af de unge, der bor med deres far, at de bruger for meget tid med farens nye partner.

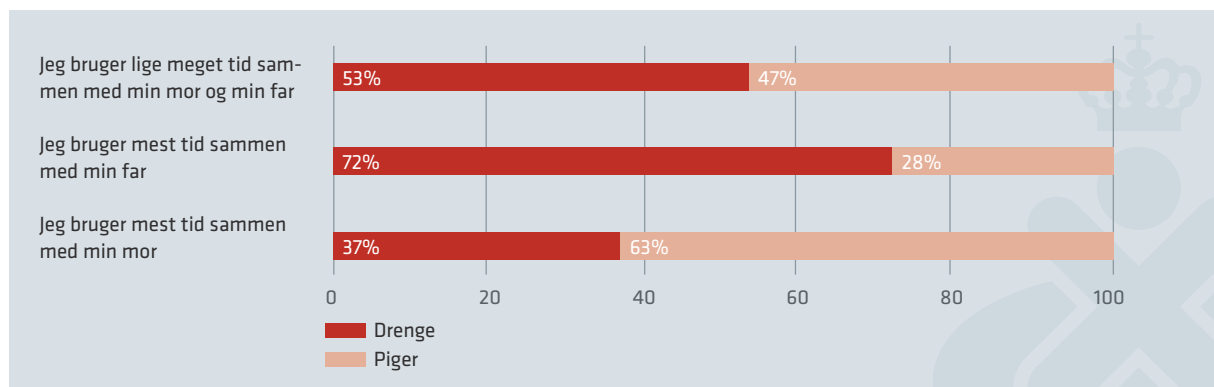
En forklaring på, at de unge med en stedforælder i så relativ høj grad synes, de bruger for meget tid med stedforælderen, kan være, at der er en anden – og højere – forventning til forholdet til den biologiske forælder end til stedforælderen.

DRENGE I KERNEFAMILIER ER MEST SAMMEN MED FAR – PIGER MED MOR

52 pct. af de unge, der bor med begge deres forældre, vurderer, at de bruger lige lang tid sammen med henholdsvis mor og far, mens 36 pct. af de unge bruger mest tid med deres mor, og kun 12 pct. bruger mest tid med deres far. Disse tal afspejler således også det samlede Børne- og Ungepanels efterlysning af mere tid med deres far.

Undersøgelsen viser desuden en tydelig kønsforskel i kernefamilierne; pigerne bruger mest tid sammen med deres mor, og drengene med deres far. Hos drengene er tendensen særligt tydelig: 72 pct. af dem der bruger mest tid sammen med deres far, er drenge.

FIGUR 6: KERNEFAMILIEDRENGE BRUGER MEST TID MED DERES FAR, PIGER MED DERES MOR

Antal besvarelser: 937 (udelukkende unge, der både bor sammen med mor og far).

Spørgsmålsformulering: Tænk på en helt almindelig uge. Bruger du mest tid sammen med din mor eller din far?

STOR NOK TIL SYGEDAGE ALENE

65 pct. af de unge er som regel mest alene hjemme, når de er syge. De unge, der er mindst alene hjemme, når de er syge, er dem, der bor med begge deres forældre. Unge, der lever i delefamilier, er dem, der oftest er alene hjemme, når de er syge. En forklaring kan være, at familier med to forældre har bedre mulighed for, at én forælder kan blive hjemme fra arbejde, hvorimod enlige forældre har mindre fleksibilitet.

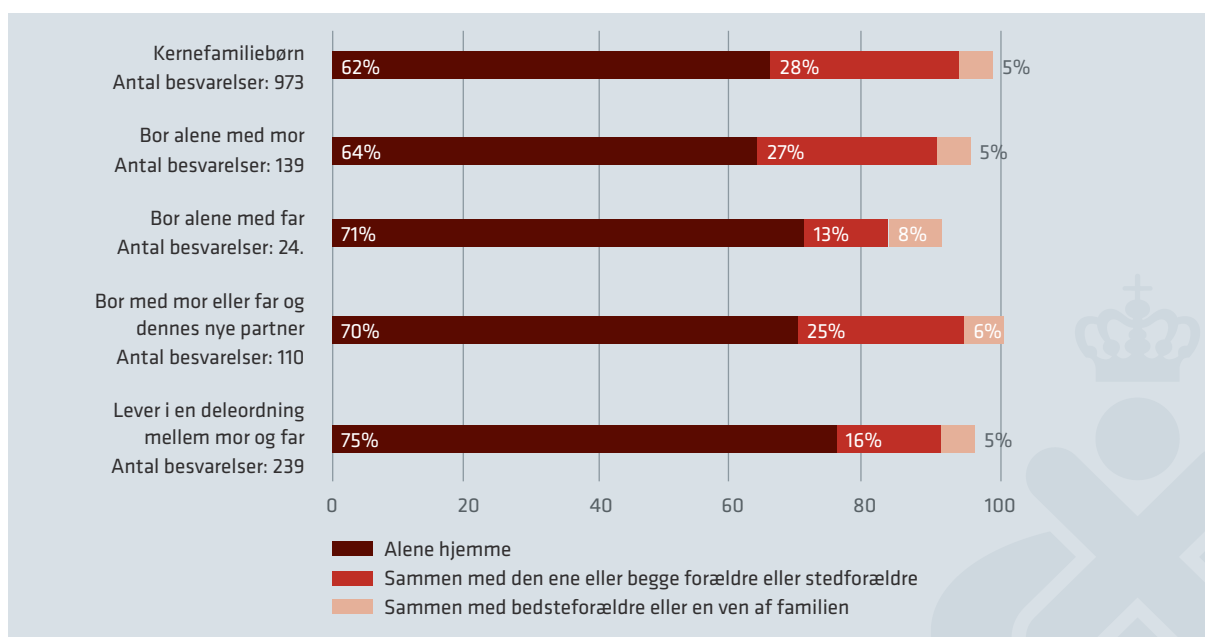
De unge, der er alene hjemme, når de er syge, er generelt tilfredse med at være det. Hele 97 pct. svarer således, at de er nogenlunde eller meget tilfredse med at tilbringe en sygedag uden forældre eller andre voksne.

Sally forklarer, hvorfor hun ikke har brug for en voksen, når hun er syg:

”Så sidder jeg jo bare og ser tv. Det er ikke sådan, at jeg behøver min mor ved siden af mig.”

Det betyder dog ikke, at de unge ikke sætter pris på voksen-omsorg, når de er syge, for som Martin forklarer, er det stadig dejligt, når de voksne bekymrer sig:

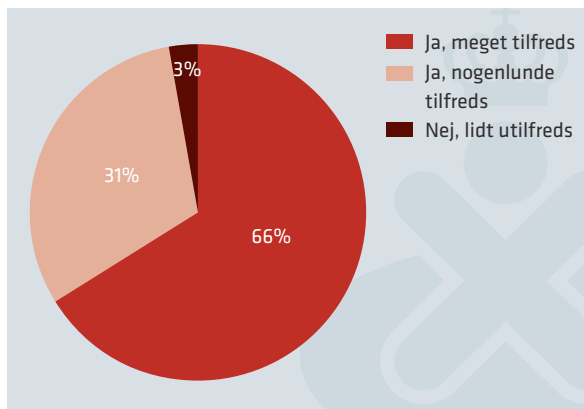
”Jeg har ikke noget imod at være alene på den måde, men jeg synes også, det er meget rart, at mine forældre, især min mor, bliver bekymret, når jeg er syg. Hun spørger også, om det er okay, at hun tager på arbejde, når jeg er syg, for hun synes ikke, at det er rigtigt at lade mig være alene hjemme.”

FIGUR 7: DE FLESTE UNGE ER ALENE HJEMME, NÅR DE ER SYGE

Andet/ved ikke-svar er udeladt af figuren, hvorfor tallene i figuren ikke summer til 100.

Figuren illustrerer et kryds mellem besvarelserne på følgende spørgsmålsformuleringer: *Hvilke voksne bor du sammen med derhjemme?* (de fem viste familietyper udgør ikke alle svarkategorierne) og *Tænk på, når du er syg og ikke kan komme i skole. Er du som regel mest...?* Svarmulighederne har for hver respondents vedkommende afspejlet respondentens husstandstype

FIGUR 8: UNGE ER TILFREDSE MED AT VÆRE ALENE HJEMME VED SYGDOM

Antal besvarelser: 971 (udelukkende unge, der har angivet, at de som regel er alene hjemme, når de er syge).

Spørgsmålsformulering: *Er du tilfreds med, at du mest er alene hjemme, når du er syg og ikke kan komme i skole?*

Jeg har ikke noget imod at være alene på den måde, men jeg synes også, det er meget rart, at mine forældre, især min mor, bliver bekymret, når jeg er syg. Hun spørger også, om det er okay, at hun tager på arbejde, når jeg er syg, for hun synes ikke, at det er rigtigt at lade mig være alene hjemme.

MARTIN

METODE: HVORDAN HAR VI LAVET UNDERSØGELSEN?

BØRNE- OG UNGEPANELET

De statistiske analyser er resultatet af tredje spørgeskemaundersøgelse i Børnerådets nuværende Børne- og Ungepanel. Første undersøgelse handlede om livet i 7. klasse, den anden om unge og medier, mens vi i denne undersøger, hvordan 8.-klasser-elever oplever deres familieliv i hjemmet. Der har været tilknyttet en følgegruppe til undersøgelsen, som på to møder har bidraget med faglige input til relevante perspektiver og nuancer på temaet familieliv.

Panelet er etableret ved en stratificeret stikprøve foretaget af Danmarks Pædagogiske Universitet. Panelet består i dag af 2.337 8.-klasser-elever fordelt på 114 skoler. 1.537 unge har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 66. På skoleniveau er svarprocenten 78.

REPRÆSENTATIVITET

Der er lidt færre unge med etnisk minoritetsbaggrund, der har svaret på spørgeskemaet (9 pct.), end der er unge med etnisk minoritetsbaggrund i 8.-klasser på landsplan (11 pct.). På samme måde er de unge, der har besvaret spørgeskemaet, en anelse ældre (14,55 år) end gennemsnittet af 8.-klasser-elever i hele landet (14,18). Forskellene er statistisk signifikante, hvilket betyder, at man i læsningen af resultaterne bør holde sig disse forskelle for øje.

84 pct. af de unge går i folkeskole, 15 pct. i friskole eller privat grundskole, mens 1 pct. går i dagbehandlingstilbud eller dagbehandlingshjem. 3 pct. af de unge går i specialklasse¹. Alle skolestørrelser og landsdele er repræsenterede, ligesom der både er elever fra yder- og byområder.

KVANTITATIV DEL

Spørgeskemaet er opbygget, så den unge kun har fået stillet de spørgsmål, der er relevante for den unges specifikke familiesituation. Dette er gjort ved indledningsvist i skemaet at inddele de unge i ti forskellige familietyper, så det fx kun er unge, der bor med en stedforælder, der er blevet spurgt til tiden med stedforælderen. På samme måde har de unge fået præsenteret forskellige svarnøgler, afhængigt af hvilke voksne de bor sammen med derhjemme. De viste figurer i analysen er således alle tilpasset de unges familiesituationer.

De ti familietyper, den unge kunne vælge imellem, var: Begge min forældre, kun min mor, min mor og hendes kæreste/ægtefælle, kun min far, min far og hans kæreste/ægtefælle, skiftevis hos min mor og far – begge bor alene, skiftevis hos min mor og far – min mor, far eller begge bor sammen med en kæreste/ægtefælle, plejeforældre, voksne på opholdssted/institution og bedsteforældre eller andre familiemedlemmer. Der har desuden været mulighed for at svare 'andet', hvilket er blevet fulgt op af et åbent spørgsmål, hvor den unge har haft mulighed for at uddybe sit svar. Når vi i analysen omtaler 'kernefamiliebørn', henviser vi til de unge, der har svaret, at de bor sammen med begge deres forældre. Begrebet 'brudte familier' refererer til de resterende ni familietyper samt svarmuligheden 'andet'.

Når vi omtaler de unge, der synes, de bruger for lidt, tilpas eller for meget tid med minimum én voksen derhjemme, er det et udtryk for en bearbejdning af data, som gør, at den unge kun registreres én gang per svar. Fx vil en ung, der bor sammen med begge sine forældre, og som synes, tiden med mor er for knap, mens tiden med far er passende, tælle én gang i den procentandel, der er tilfredse med tiden med minimum én voksen i hjemmet samt én gang

1 Det er ikke alle specialskoler, der er organiseret omkring klassetrin. I de tilfælde, hvor en udvalgt skole ikke har 8. klassetrin, har lærerne på skolen udvalgt en gruppe børn, der er vurderet alderssvarende. Specialklasser er blevet tilbudt at læse spørgeskemaet igen for at vurdere det i forhold til deres elever og deres særlige behov.

i den procentandel, der synes, de bruger for lidt tid med minimum én voksen derhjemme. Unge, der er utilfredse med tiden med begge forældre, tæller ligeledes kun én gang.

De viste svarkategorier i figurerne afspejler de unges svarmuligheder i spørgeskemaet, med mindre andet er angivet.

Dele af spørgeskemaet er fra Skolebørnsundersøgelsen, det danske bidrag til det internationale forskningsprojekt Health Behaviour in School-aged Children (HBSC). Brugen er aftalt med ledelsen af Skolebørnsundersøgelsen, lektor Mette Rasmussen og professor Pernille Due, Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet.

Alle sammenhænge i analyserne er statistisk signifikante. De er chi-testede og har en p-værdi under 0,05.

KVALITATIV DEL

Vi har gennemført fire uddybende gruppeinterviews med i alt 12 elever fra 8. klasse på to forskellige skoler og otte enkeltinterviews med 7.- og 8.-klasser-elever på to andre skoler. Interviewene varede 20-30 min. og var semistrukturerede.

Nogle interviews fandt sted før spørgeskemaundersøgelsen og handlede om at få de unges perspektiver på familieliv. Andre interviews foregik efter spørgeskemaundersøgelsen og drejede sig om at få de unges forklaringer på udvalgte resultater fra spørgeskemaundersøgelsen samt at komme med eksempler fra deres eget liv.

Alle navne er ændrede af hensyn til anonymitet. Citater er tilpasset af hensyn til læsbarhed.

KILDER

Andersen, Jacob (2015): Risikabel ungdom, Trygfondens ungdomsundersøgelse 2015, Trygfonden.

Bonke, Jens & Jensen, Bent (2012): Har vi tid til velfærd? Rockwoolfondens Forskningsenhed.

Børnerådet (2012): Det gode børneliv.

Kofod, Anne & Nielsen, Jens Christian (2005): Det normale ungdomsliv. Hverdagsliv, fællesskab, trivsel og fremtid, Center for Ungdomsforskning & Ungdomsringen.